

Ferencz J. Réka festőművésznő Oslóban

Tavaly ősszel ismerkedtem meg Ferencz J. Rékával. Hamar kiderült "egy híron pendülünk" és az első fél óra után úgy tűnt mintha régi barátnők lennénk. Csodálatos házában látott vendégül Visegrádon, ahova 10 éve "menekült" a város zajától. Itt a jó levegőn, a gyönyörű Dunakanyarra és a Fellegvárra néző műhelyében festi képeit. Háza nagyon otthonos, jó ízléssel van berendezve. Természetesen ott

van Buksi kutya és Cirmi Cica is, mert nélkülük nem teljes a család. Ők is nagy bizalommal, szeretettel fogadják a látogatót, aki ettől természetesen azonnal jól érzi magát! Buksi nagy lefety csókokat is osztogat, ha nem vigyáz az ember!

– Egy percre nem csodálkozom azon hogy kiköltöztetek ide a nyugalomba, messze a nyüzsgő várostól. Megkérlek meséld el hogyan is volt az a sitty-suttó döntés hogy otthagytátok Pestet, leköltöztetek ide Visegrádra a nyaralótokba? Azért ez nem lehetett olyan egyszerű, miután a lányotok Pesten járt iskolába és a férjedet is a fővárosba kötötte a munkája.

– De, egyszerű volt-mondja nevetve. Csak elhatározás kérdése. Miután több éve már, hogy nyarainkat Visegrádon töltöttük, sőt a karácsonyt is, egyre inkább azt éreztem, hogy Visegrád kezd az otthonommá válni. Önző voltam a családommal szemben, de ma már mindenki hálás, hogy ezt a döntést akkor meghoztam. És szép lassan kialakult az itteni életünk.

Nehéz Rékáról konkrétan meghatározni, melyik stílusirányzathoz tartozik. Természetesen hatást gyakorolnak rá a nagy mesterek, amit Réka így határoz meg: Leonardo da Vinci a színek, René Magritte a láthatóvá tett gondolat és Chagall a költészet festője mozgatja ecsetemet. Engem magával ragadott képeinek sajátos színvilága és líraisága, amit néha kis szomorúság leng körül.

Bornai Tibor zenész, zeneszerző (a KFT zenekar billentyűse, alapítója) és író, akivel Ferencz J. Réka több projekten is szorosan együttműködik, így ír Rékáról a mostani oslói kiállításra készült katalógus előszavában:

A képeket nem csak a jellegzetes színvilág, és a formák lágy hullámvázása köti össze, hanem maga a szeretet. Különösen akkor nagy élmény ezt megérezni, amikor a kép témája szomorú, amikor tragédiáról szól a regény adott fejezete. Akármilyen nehéz is a képen ábrázolt sors-pillanat, a mindent átlengő szeretet felemeli, megneemesíti azt.

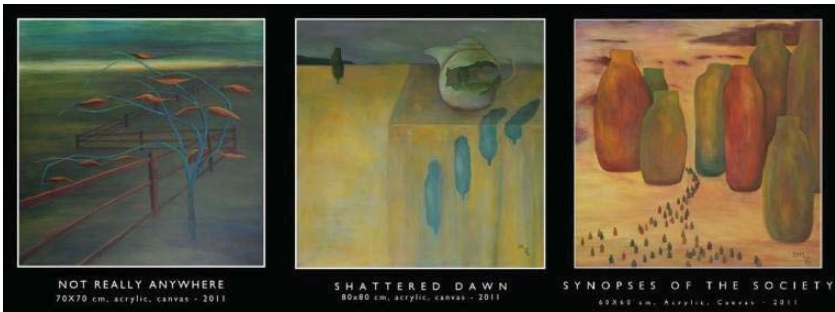
Ígéret van ezekben a képekben, hogy a jelen mögött ott a fontosabb, a szebb valami, ami nem a múlt, és nem is a jövővel azonos. Egy magasabb jelen, amelynek meglátására, hétköznapi állapotunkban nem vagyunk képesek. Amelynek üzenete éppen Ferencz J. Réka képeiből érkezik hozzánk. Ennek a magasabb jelennek tanújává válni nagy élmény."

– Tulajdonképpen ékszerész szerettél volna lenni, de másként alakultak a dolgok. A Képzőművészeti Főiskolán sem festészetet tanultál, hanem textiltervezést, megismerkedtél a szövéssel. Sajnos nem volt alkalmad ezzel foglalkozni, mert a szövöszték nem fért be a lakásba. Sokáig egészen más pályán mozogtál és csak 6 éve kezdted el újra komolyan foglalkozni a festéssel.

Mondanál erről néhány szót?

– Nem volt egyszerű ezt a döntést meghozni. Vén fejjel elkezdeni felépíteni egy "művészi karriert", elhiheted, nem egyszerű. A családom, a barátaink biztatása nélkül ma sehol sem tartanék. Számomra a legfurább az volt, hogy senki sem lepődött meg, amikor bejelentettem, hogy akkor én most festeni fogok. Valahogy kinezték belőlem, elhitték nekem, és bíztak bennem. És persze agyon dicsértek egy-egy újabb festmény láttán, – mondja mosolyogva. Ma már tudom, nem is lett volna jó, ha 20 éve úgy hozza az élet, hogy festhetek. Kicsit más a rálátásom az életre, a

társadalomra, mint akkor volt. Ezekhez a munkákhoz kellene az évek az ember háta mögött....

Nagyon szerencsésnek érzem magam, hogy a párom tiszteletben tartotta az elhatározásomat, sőt mellém állva, a háttérből tartva a sziklaszilárd falat körülöttem, első perctől támogatót. Féltett a családásoktól, a kudarcoktól.

– Ez alatt a néhány év alatt, mióta a festészetre koncentrállhattál, nagyon sok szép képet készítettél. Látszik, hogy hosszú idő óta égett benned a vágy, hogy alkothass. Számodra nem az az alkotás, hogy pár ecsetvonás és kész, hanem belső szükségleted a munka, a vászon „megdolgozása”. Egy-egy festményed nagyon sok gondolatot indít el az emberekben, különböző hatást váltanak ki belőlük. Címeiddel is igyekszel irányvonalat adni. Golovics Lajos művészettörténész így ír erről:

„Könnyű helyzetben van a kiállítás nézője, amikor Ferenc J. Réka képeivel találkozik, hiszen a művész beszédes képcímekkel kényeztet bennünket. Ad egy nagyon hasznos fogódzót a művek befogadásához. Tehát, akit megfognak ezek a művek, annak a vizualitáson túl a verbalitás is a rendelkezésére áll, hogy szoros barátságot kössön a festő lelkével.”

Természetesen részt veszel kiállításokon, nem csak Magyarországon, hanem Marosvásárhelyen, Kolozsváron is voltak már a képeid, sőt tavaly ősszel New Yorkban, a manhattani National Arts Galleryban is részt vettél kiállításon, amihez őszintén gratulálok, hiszen nem kis dolog NY-ban kiállítani. Ráadásul nagy sikerre volt a képeidnek, 3-tól meg is kellett válnod. Tudom, neked mindegyik olyan mint a gyermeked és fáj eladni őket, de megnyugtató érzés számodra, ha tudod, jó helyre kerülnek. Most készülünk megnyitni a kiállításodat Oslóban, az S9 Galériában.

Magyarország oslói nagykövete fogja a megnyitót ünnepélyessé tenni. Nagy számú közönségre számíthatunk, miután két nagy magyar közösség is van ott és mindenhova eljutott a kiállításod híre. Szeretném hallani, mit vársz ettől az oslói bemutatkozástól? Azt ugye tudjuk hogy Norvégia kicsit speciális ország, nyitottak ugyan az idegen kultúra felé, de nekik a tökéletes az, ami ott készült norvég alkotó által.

– Lehet, hogy meglepődsz a válaszomon, csak magammal szemben vannak elvárásaim. Ha azt érzem, hogy én és a csapatom (szervező, jelen esetben Te, galéria, szállító, nyomda és sorolhatnám, mi minden kell egy kiállítás létrejötté-

hez) mindent megtettünk egy sikeres kiállításért, akkor az az én lelkemben már egy sikeres kiállítás. A többi már nem rajtam, rajtunk múlik. Amit viszont a norvégoktól mondasz, azt eddig nem tudtam. Jobb is így, mert lehet, hogy ennek tudatában nem is mertem volna belevágni – mondja Réka, de nem gondolja komolyan, mert nevet közben.

Nem árulok el nagy titkot olvasóink számára, ha bevallom: időközben lezajlott a kiállítás, ahová a szabadságos időszak kezdetének ellenére, szép számmal eljöttek honfitársaink megtisztelni a művésznőt és megnézni alkotásait. Miután sok norvég vendég is volt, így a nagykövet úr angol nyelven köszöntötte az érdeklődőket, akik ezután hosszasan elidőztek a kellemes atmoszférájú kis galériában a csodálatos hangulatot sugárzó képek között. Sokat mondó alkotások, fantáziadúsak, illetve elgondolkoztatóak, valami mély tartalom árad a képekből, állapították meg a vendégek.

– Megkérem Rékát néhány szóban foglalja össze itteni benyomásait.

– Nagyon örülök annak, amit itt tapasztaltam, hogy Oslóban valóban ennyire erős, összetartó a magyar közösség. Sokan eljöttek a megnyitómra, és elmondhatom, hogy az itteni magyarságnak köszönhetően otthon éreztem magam, ami külföldi megnyitómra nem jellemző. Hadd ragadjam meg az alkalmat, hogy itt is köszönetet mondjak Jeszenszky Géza nagykövet Úrnak, hogy elfogadta a felkérést és megnyitotta a kiállítást.

– Végül feltennék egy kérdést, ami talán az olvasókat is nagyon érdekli: meg lehet-e élni ma otthon a festészetből?

– Van, aki megél, és van aki nem. Azt hiszem az utóbbiból többen vannak. Rengetegen vagyunk festők (ha jól tudom kb. 8000 fő), és válság ide vagy oda a magyar piac amúgy is kicsi és zártkörű. Ezért is szükségesek a külföldi kiállítások, tárgítani kell a piacot, mozgolódní, szervezkedni állandóan. Ezen kívül fontos, hogy ma egy festő egy művészeti közösséghez tartozzon. A Kertész29 Galériában, ahová én tartozom, kialakult egy nagyon jó kis közösség, és a csoportos kiállítások mellett igyekszünk minél több közös projekten részt venni. Legutóbb Visegrádon, egy Gasztrojazz fesztiválon alkotott a közösségünk. Ispán Márta barátnőm szervezte, aki Visegrád kulturális életét igyekszik lendületben tartani. Tervezzük, hogy külföldi festőket is ide csábítunk, hogy a Dunakanyar szépsége, nyugalma minél több alkotáson megjelenjen.

•Amikor nem dolgozol, akkor elsősorban anya és feleség vagy. Volt szerencsém megkóstolni főztödet, kiváló háziasszony vagy. Hármásban éltek itt a fiaddal, aki még tanuló. Lányod Helga, aki elkísért ide Oslóba, a kiállításodra, már nem él veletek, a Műszaki Egyetemen végzett menedzser szakon és most Frankfurtban, egy ottani bankban dolgozik. Ezt, mint anya, kicsit nehezen éled meg –gondolom, de örülsz a szíved mélyén, hogy ilyen kapuk nyílnak meg lányod előtt. Botond fiad 16 éves, ő még éveki a szárnyaid alatt lesz. A festészet nem érdekli a gyerekeidet? – Nem tudom, hogy sajnós vagy sem, de ez idáig nem nagyon mutattak érdeklődést a festészethez. A lányom, akire nagyon büszke vagyok, már elindult a maga útján, és remélem megkapta tőlünk azt a térképet a kezébe, mellyel boldogulni tud az életben. Hosszan mesélhetnék róla, hogy fiatal kora ellenére mennyi mindent kiharcolt, elért már. Azt szoktam mondani, hogy ha kilöknék a tizedik emeletről,

akkor is talpra esne. El sem hiszed, hogy mekkora könnyebbség ez nekünk, hogy érzed és tudod, hogy bízatsz a gyerekedben, hogy bárhol is van a nagyvilágban, megállja a helyét.

Botond, Ő a gimnáziumi éveit gyüri amolyan fiúsan – mondja nevetve Réka. Még három éve van érettségig. De idén angolból már leérettségizett, méghozzá 97%-os eredménnyel. Valószínű, hogy a számítógép világot fogja választani.

– Végül, de nem utolsó sorban, pár szóban elmondanád, hogy a festészet, a család mellett még mire szakítottál időt az utóbbi időben? A Tesztoszteron produkcióra gondolok, Bornai Tibor szerzeményére, amit cd-n már magaddal hoztál.

– Nem is tudom, hol kezdjem... Kevesünknek adatik meg, hogy munkáit illesztésként felhasználják. Nagyon megtisztelő számomra Bornai Tibor felkérése, hogy ennek a nagyszabású produkciónak kicsit részévé váljak. A most megjelenő CD borítóján a "Sehol sem igazán" című festményem díszel, valamint a CD kislemezben egy-egy dalrészlet mellett a festményeim láthatóak. Ezen kívül a koncert alatt egy-egy dal háttéréként újabb festményeim jelennek meg a több méteres vetítövászonon. Kérdem én, hányunknak adatik meg, hogy munkájukat 10 méteres nagyságban lássák kivetítve? Nagy fájdalom, hogy a lemezbemutató koncert éppen most zajlik Miskolcon az Opera Fesztiválon, és én nem lehetek ott. De hát, ilyen az élet, nem lehet mindent egyszerre. Remélem, hogy a szeptemberi koncerten már ott csápolhatok az első sorban – mondja Réka, boldogan nevetve.

Ez a 16 zenészből álló produkció, amelyben többek között nyolc dobos, egy koloratúr szoprán operaénekesnő és egy népi hegedűs primáslány is szerepet kap, hihetetlen összefogással, csapatmunkával került színpadra. A viszonylag nagy létszámú produkció minden tagja megtiszteltetésnek vette, hogy együtt dolgozhat Bornaival, és színpadra állhat, két órán át önfeledten zenélhet egy ösművészeti előadásban. A hang- és fénytechnikus, a videós, a divattervező, a sajtó mind-mind lelkesen a produkció mellé állt. Ezt ma átélni ritka, és megbecsülendő érzés, talán még itt Norvégiában is, nálunk, otthon mindenképp. Talán nem vesz kárba ez a rengeteg munka, szervezés és több nézőhöz jut el az előadás, mint azt reméljük. Akár ide is, Oslóba, az itteni magyar közösségekhez. Egyébként van facebook oldal, TESZTOSZTERON név alatt, ahol nyomon követhető, hogy éppen mire készülünk, kik a zenészek, és néhány dalba bele is lehet hallgatni.

– Tervek, jövő?

– Idén, még novemberben, Budapesten a Kertész29 Galériába lesz egy nagy önálló kiállításom (itt egyébként állandó jelleggel láthatóak a munkáim). Júliusban a Kertész29 Galéria közösségével tervezzük csoportos kiállítást, és októberben bécsit. Jövőre egy Los Angeles-i, valamint egy római kiállítás van kilátásban, de ezeknek a megbeszélései még csak most következnek, Oslo után. Gondolkodunk Göteborg-i és Stockholm-i megmutatkozáson is...www.ferenczart.hu